فصلنامه ایده های نوین روانشناسی
دوره ۷، شماره ۱۱، زمستان سال ۱۳۹۹

رابطه بین سبک‌های مقابله‌ای و پذیرش اجتماعی با مهارت‌های ارتباط کلامی زنان خانه‌دار شهر تهران

فرشته اکبری[۱]، مستوره صداقت[۲]، مهشید ایزدی[۳]

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین سبک‌های مقابله‌ای و پذیرش اجتماعی با مهارت‌های ارتباط کلامی انجام شد. این پژوهش از نظر هدف کاربردی و روش انجام آن توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد که به صورت میدانی انجام شده است. جامعه آماری شامل کلیه‌ی زنان خانه‌دار مراجعه‌کننده به سرای محله‌ی منطقه ۱۴ شهر تهران در سال ۱۳۹۹ می‌باشد که ۱۹۰ نفر می‌باشند. حجم نمونه بر اساس جدول مورگان و با توجه به احتمال ریزش نمونه، ۱۲۰ در نظر گرفته شده و برای انتخاب نمونه از روش نمونه‌گیری در دسترس استفاده شد. اطلاعات اصلی این پژوهش با استفاده از سه پرسشنامه استاندارد پذیرش اجتماعی کراون و مارلو (۱۹۶۰)، پرسشنامه مهارت های ارتباطی بارتون (۱۹۹۰) و پرسشنامه سبک های مقابله پارک (۲۰۰۷) به دست آمد. در تجزیه و تحلیل اطلاعات از آمار استنباطی (همبستگی و رگرسیون چندمتغیره) با استفاده از نرم‌افزار SPSS-23 استفاده شد. نتایج نشان داد که بین انواع سبک‌های مقابله‌ای و پذیرش اجتماعی با مهارت‌های ارتباطی کلامی زنان خانه‌دار رابطه معناداری وجود دارد. نتایج حاکی از آن بود که میان سبک‌های مقابله‌ای کارآمد و ناکارآمد با مهارت‌های ارتباطی کلامی زنان خانه‌دار و همچنین بین پذیرش اجتماعی با مهارت‌های ارتباطی کلامی زنان خانه‌دار رابطه معناداری وجود دارد.

واژگان کلیدی: سبک‌های مقابله‌ای، پذیرش اجتماعی، مهارت‌های ارتباط کلامی

مقدمه

[۱] کارشناس ارشد گروه مشاوره خانواده، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، تهران، ایران fereshtehakbaricha@gmail.com
[۲] استادیار و عضو هیئت علمی، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران جنوب، تهران، ایران (نویسنده مسئل) m_sedaghat@azad.ac.ir
[۳] استادیار و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی، تهران، ایران dr.izadi.mahshid1452@gmail.com

[Downloaded from jnip.ir on 2026-11-07]

رفتار آدمی تحت تاثیر عوامل اجتماعی قرار دارد و شخصیت انسان در صورتی به کمال می‌رسد که بین او و محیط تعامل و تبادل مناسبی وجود داشته باشد، فشارهای اجتماعی تاثیر فراوانی بر رفتار فرد دارد و از سوی دیگر انسان موجودی انعطاف‌پذیر[1] است، او نه تنها با محیط سازگار می شود بلکه محیط را نیز بنا به خواسته خود دگرگون می‌کند (کاراسکو و همکاران، ۲۰۱۷). همانگونه که سلامت روانی شامل پذیرش خود می‌شود، پذیرش دیگران در جامعه هم می‌تواند به سلامت اجتماعی بینجامد (کیز[2]، ۱۹۹۸). افراد برخوردار از این بعد از سلامت، اجتماع را به صورت مجموعه‌ای کلی و عمومی درک می‌کنند که از افراد مختلف تشکیل شده است و به دیگران به عنوان افراد با ظرفیت و مهربان، اعتماد و اطمینان دارند و باور دارند که مردم می‌توانند ساعی و مؤثر باشند. این افراد دیدگاه مطلوبی درباره‌ی ماهیت انسان دارند و با دیگران احساس راحتی می‌کنند. پذیرش اجتماعی مصداق پذیرش از خود است. در پذیرش اجتماعی، فرد نگرش مثبت و احساس خوبی نسبت به خودش و زندگی گذشته‌اش دارد و با وجود ضعف‌ها و ناتوانایی‌هایی که دارد، همه‌ی جنبه‌های خود را می‌پذیرد (کیز و شاپیرو[3]، ۲۰۰۴). در واقع منظور از پذیرش اجتماعی، درک فرد از جامعه با توجه به خصوصیات سایر افراد است. پذیرش اجتماعی شامل پذیرش تکثر با دیگران، اعتماد به خوب بودن ذاتی دیگران و نگاه مثبت به ماهیت انسان‌ها است که همگی آنها باعث می‌شوند فرد درکنار سایر اعضای جامعه انسانی، احساس راحتی کند. کسانی که دیگران را می‌پذیرند به این درک رسیده‌اندکه افراد بطورکلی سازنده هستند (فریدی‌ثانی، ۱۳۹۲).

از طرفی ارتباط با اعضای خانواده و دوستان تا مسائل شغلی و ارتباطات میان فردی اجتماعی، همگی متاثر از گوش کردن است. ارتباط لذت‌بخش و مثبت بین افراد یکی از مهمترین اجزای زندگی اجتماعی است. در عصری که عصر ارتباطات نامیده شده، نمی‌توان بدون برقراری ارتباط موثر نقشی فعال ایفا نمود. به عبارتی ارتباط صحیح از اساسی‌ترین نیازهای افراد برای دستیابی به پیشرفت و موفقیت در زندگی فردی و اجتماعی محسوب می‌شود. فرد در هر موقعیتی که باشد، مهارت‌های ارتباطی مناسب، زندگی او را آسان‌تر، لذت‌بخش‌تر و موفق‌تر می‌سازد (خطیب زنجانی و محرری، ۱۳۸۹). امروزه علیرغم ایجاد تغییرات عمیق فرهنگی و تغییر در شیوه‌های زندگی خانواده‌ها، بسیاری از زنان در بهره‌گیری از مهارت‌های ارتباط کلامی، فاقد توانایی‌های لازم و اساسی برای حل مشکلاتشان می‌باشند و همین امر موجب آسیب‌پذیری[4] این افراد در مواجهه با مسائل زندگی روزمره می‌شود (سازمان بهداشت جهانی[5]، ۲۰۰۱؛ به نقل از حدادی و بدری، ۱۳۹۲).

مهارت‌های ارتباطی مجموعه رفتارهای فراگرفته قابل قبولی است که فرد را قادر می‌سازد با دیگران رابطه مؤثر داشته و از عکس‌العمل‌های نامعقول اجتماعی خودداری کند (مولر[6]، ۲۰۰۷؛ به نقل از شلانی و همکاران، ۱۳۹۶). نقص در ارتباطات مؤثر اجتماعی و طرد شدن‌ها و نابسامانی‌های عاطفی و روانی درگیر با موضوع، باعث رفتارهای خشونت‌آمیز و پرخاشگرانه بیشتری می‌شود (شوارتز و مارتون[7]، ۲۰۰۲؛ به نقل از شلانی و همکاران، ۱۳۹۶). این مهارت‌ها و توانایی ها قابل فراگیری هستند و

[1] Carrasco
[2] Keyes
[3] Shapiro
[4] Vulnerability
[5] World Health Organization
[6] Moeller
[7] Schwartz and Marton

[Downloaded from jnip.ir on 2026-11-07]

فصلنامه ایده های نوین روانشناسی
دوره ۷، شماره ۱۱، زمستان سال ۱۳۹۹

می‌توان با صرف وقت و تلاش آنها را به چارچوب مقابله‌ای[1] فرد افزود (سازمان بهداشت جهانی[2]، ۲۰۰۱؛ به نقل از حدادی و بدری، ۱۳۹۲).

راهبردهای مقابله را به عنوان مجموعه‌ای از پاسخ‌های رفتاری و شناختی تعریف کرده‌اند که هدف آنها به حداقل رساندن فشارهای موقعیت استرس‌زا است، مطالعات بسیاری ارتباط سبک‌های مقابله را با سلامت روان نشان داده‌اند. راهبردهای مقابله‌ای مؤثر باعث می‌شود که واکنش فرد به سطوح بالای تنیدگی کاهش یابد و آثار زیان‌بار آن تعدیل شود. سبک‌های مقابله می‌تواند مسئله‌مدار، هیجان‌مدار و یا اجتنابی باشد. مقابله مسئله‌مدار می‌تواند به عنوان تلاش برای مدیریت و تغییر مساله استرس‌زا در نظر گرفته شود، اما مقابله هیجان‌مدار تلاش برای کم کردن استرس هیجانی است و روی کنترل نشانه‌های فشار متمرکز می‌شود، در مقابله اجتنابی فرد مرتبا از روبرو شدن با رویداد طفره رفته و اجتناب می‌کند حال آن که در سراسر مدت فرار، مسئله در ذهن حضور دارد و تمرکز را به هم می‌زند (شلانی و همکاران، ۱۳۹۶). مهارت‌های مقابله‌ای موجب سازگاری و بروز رفتار مثبت و مفید در فرد می‌شود که این توانایی‌ها باعث سهولت در پذیرش مسئولیت‌های اجتماعی می‌گردد و فرد بدون لطمه زدن به خود و دیگران، با خواسته‌ها، انتظارات و مشکلات روزانه بویژه در روابط بین فردی به شکل مؤثری روبرو خواهد شد (طارمیان، ۱۳۷۸؛ به نقل از حدادی و بدری، ۱۳۹۲).

ضعف ارتباطی میان اعضای خانواده می‌تواند به تزلزل بنیان خانواده منجر گردد. اهمیت توجه به سبک‌های مقابله‌ای و پذیرش اجتماعی زنان نسبت به گذشته افزایش چشمگیری داشته و باید بهبود مهارت های گوناگون در آنان موردتوجه قرار گیرد؛ ازجمله این مهارت‌ها برقراری ارتباط مؤثر و کارآمد کلامی می‌باشد (نوری و همکاران، ۱۳۹۳). به نظر می‌رسد که بین سبک‌های مقابله‌ای و پذیرش اجتماعی با مهارت‌های ارتباط کلامی زنان خانه‌دار رابطه مستقیمی وجود دارد اما بررسی پژوهش‌های موجود نشان می‌دهد که تاکنون در ایران پژوهش‌های اندکی در این رابطه انجام گرفته است. لذا سوال اصلی این پژوهش آن است که آیا بین سبک‌های مقابله‌ای و پذیرش اجتماعی با مهارت‌های ارتباطی کلامی زنان خانه‌دار شهر تهران رابطه‌ای وجود دارد؟ شایان ذکر است که اجرای اینگونه تحقیقات از اهمیت خاصی برخورداراست و نتیجه های به دست آمده می‌تواند راهکارها و شیوه‌های آموزش درست را به روانشناسان، مشاوران و دست‌اندرکاران مراکز مشاوره خانواده ارائه کند.

روش‌شناسی

این پژوهش یک پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است و جامعه‌ی آماری آن عبارت است از کلیه زنان خانه‌دار سرای محله منطقه ۱۴ شهر تهران در سال ۱۳۹۹ که ۱۹۰ نفر می‌باشند. در این پژوهش برای برآورد حجم نمونه از جدول مورگان استفاده شده و در نهایت با توجه به احتمال ریزش حجم نمونه، تعداد ۱۲۰ نفر از این زنان خانه‌دار به عنوان نمونه مورد پژوهش قرار گرفته‌اند. برای انتخاب نمونه از روش نمونه‌گیری در دسترس استفاده شده است.

ابزار اندازه گیری در این پژوهش، پرسشنامه استاندارد پذیرش اجتماعی کراون و مارلو (۱۹۶۰)، پرسشنامه مهارت های ارتباطی بارتون (۱۹۹۰) و پرسشنامه سبک های مقابله پارک (۲۰۰۷) بوده است.

پرسشنامه پذیرش اجتماعی کراون و مارلو (۱۹۶۰)

مقیاس پذیرش اجتماعی مارلو- کراون یکی از معتبرترین مقیاس‌های سنجش پذیرش اجتماعی است. این آزمون دارای ۳۳ عبارت است و آزمودنی باید با انتخاب یکی از گزینه‌های بلی یا خیر موافقت یا مخالفت خود با هر یک از عبارات آن را مشخص نماید. پاسخ های آزمودنی‌ها به وسیله کلید مقیاس تطبیق داده می‌شود و جمع مطابقت پاسخ ها با کلید مقیاس نتیجه کلی را برای هرفرد مشخص می‌کند. در تحقیق شرف‌الدین (۱۳۸۹) برای تعیین پایایی مقیاس یاد شده نیز از دو روش آلفای کرونباخ

[1] Coping
[2] World Health Organization

[Downloaded from jnip.ir on 2026-11-07]

و روش دو نیمه کردن مقیاس استفاده شده است که به ترتیب برابر ۰/۷۰ و ۰/۶۷ می باشد و بیانگر ضرایب قابل قبول می باشد. از نظر اعتبار و روایی نیز این مقیاس با سایر ابزارهای روانشناختی که برای اندازه گیری پذیرش اجتماعی طراحی شده است همبستگی بالا و قابل قبول نشان داده است (ثمری و لعلی فاز، ۱۳۸۴).

پرسشنامه مهارت‌های ارتباطی بارتون (۱۹۹۰)

این پرسش نامه، شامل ۱۸ ماده است که توسط بارتون، جی. ای در سال ۱۹۹۰ ابداع گردیده و دارای سه خرده مقیاس می باشد که ۶ آیتم مربوط به مهارت کلامی، ۶ آیتم مربوط به مهارت شنود و ۶ آیتم مربوط به مهارت بازخورد می باشد و پایایی و روایی مهارت ارتباطی در تحقیق رئیسی و همکاران (۱۳۸۸) تأیید شده است. همچنین پایایی آن در تحقیق علیزاده سامع (۱۳۸۷)، ۹/. به دست آمده است که پایایی بالایی می‌باشد. جهت سنجش پایایی سؤالات این تحقیق نیز از ضریب آلفای کرون باخ استفاده شد و پایایی مهارت ارتباطی ۰/۸۷ پایایی مهارت کلامی ۶۳/.، مهارت شنودی ۰/۵۹، مهارت بازخورد ۰/۷۵ و پایایی پرسشنامه سلامت سازمانی توسط صدقی بوکانی(۱۳۸۴) در تحقیقی که با عنوان رابطه ذهنیت فلسفی و هوش هیجانی با سلامت سازمانی مدارس شهرستان بوکان و مهاباد انجام داده، ۰/۹۰ گزارش شده است. ضریب پایایی هر یک از ابعاد یگانگی نهادی (۰/۹۱)، ساخت‌دهی (۰/۸۹)، ملاحظه‌گری (۰/۹۰)، نفوذ مدیر(۰/۸۷)، پشتیبانی منابع (۰/۹۵)، روحیه (۰/۹۲) و تأکید علمی (۰/۹۳) در مطالعات به دست آمده است. (هوی و تارتر و کاتکمپ[1]، ۲۰۰۰).

پرسشنامه سبک‌های مقابله‌ای پارک (۲۰۰۷)

این پرسشنامه دو زیرمقیاس دارد که شامل ۱۳ ماده است. این ۱۳ ماده در زمینه اصلی رفتارهای مقابله ای را شامل میشود و ۷ ماده مقابله ناکارآمد و ۶ ماده مقابله کارآمد را می سنجد. ماده ها به صورت مقیاس لیکرت ۴ درجه ای تنظیم شده است (۱= هرگز تا ۴ = همیشه). پارک[2] (۲۰۰۷ ؛ به نقل از گل پرور و همکاران، ۱۳۹۴) روایی سازه این پرسشنامه را بر اساس تحلیل عامل اکتشافی برای سبک مقابله ناکارآمد (منفی) ۷ ماده و برای سبک مقابله کارآمد (مثبت) ۶ ماده گزارش کرده است و همچنین اعتبار سبک های مقابله ناکارآمد (منفی) و کار آمد (مثبت) را به ترتیب ۰/۶۰ و ۰/۶۱ به دست آورد. در پژوهش گل پرور و دیگران (۱۳۹۴) ضریب اعتبار برای سبک های مقابله ناکارآمد (منفی) و کار آمد (مثبت) به ترتیب ۰/۶۰ و ۰/۶۱ گزارش شده است.

لازم به ذکر است در این پژوهش به منظور بررسی روایی از روایی محتوایی استفاده شد که برای این منظور پرسشنامه‌ها به تایید خبرگان رسید و اصلاحات لازم در این خصوص صورت گرفت و همچنین به‌منظور سنجش پایایی از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد که مقدار این ضریب برای هر یک از متغیرها بالاتر از ۰/۷ به دست آمد (پذیرش اجتماعی ۰/۸۳، مهارت‌های ارتباطی ۰/۷۴ و سبک‌های مقابله‌ای ۰/۷۱) که نشان از پایایی برای هر یک از ابزار داشت.

تجزیه و تحلیل اطلاعات به دست آمده از اجرای پرسشنامه ها از طریق نرم افزار SPSS 23 در بخش استنباطی (رگرسیون چندمتغیره) انجام پذیرفت.

یافته‌ها

در این بخش قبل از بررسی فرضیه ها نرمال بودن توزیع داده ها با استفاده از آزمون کلموگروف-اسمیرنوف مورد بررسی قرار گرفت. بنابراین با توجه به نرمال بودن توزیع نمرات، می‌توان از روش‌های خطی چندگانه استفاده نمود.

یکی از شروط استفاده از آنالیز رگرسیون شرط عدم همبستگی میزان خطاها از یکدیگر است که برای تعیین این امر باید از تست دوربین واتسون بهره گیری نمود بنابراین خواهیم داشت:

[1] Hoy, Tarter & Kottkamp
[2] Park

[Downloaded from jnip.ir on 2026-11-07]

فصلنامه ایده های نوین روانشناسی
دوره ۷، شماره ۱۱، زمستان سال ۱۳۹۹

جدول ۱: ضرایب وزنی رگرسیونی برای مدل

عوامل مدل	Bغیراستاندارد	Bاستاندارد	مقدار t	Sig
ضریب ثابت	۰/۸۱۹	۰	۵/۵۹۱	۰.۰۰۰
سبک‌های مقابله‌ای	۰/۱۸۴	۰/۲۹۰	۲/۴۴۲	۰/۰۲۲
پذیرش اجتماعی	۰/۲۱۱	۰/۲۸۰	۲/۴۲۷	۰/۰۰۰

مقدار ضریب مسیر (اثرات وزنی) استاندارد شده و همچنین مقادیر t در جدول فوق، نشان می‌دهد که مولفه‌های سبک‌های مقابله‌ای و پذیرش اجتماعی تاثیر خالص و معناداری بر متغیر وابسته دارند لذا با توجه به این ضرایب اولاً می توان معادله رگرسیون متغیر الگوی متغیرهای وابسته را براساس سبک های مقابله‌ای و پذیرش اجتماعی مقدار ضریب ثابت بیان نمود و ثانیاً مقدار تاثیر سبک های مقابله‌ای و پذیرش اجتماعی را به ازای یک واحد تغییر در متغیر وابسته پیش‌بینی نمود.

فرضیه‌ی اول: بین انواع سبک های مقابله ای با مهارت های ارتباط کلامی زنان خانه دار مراجعه کننده به خانه دار سرای محله منطقه ۱۴ شهر تهران رابطه وجود دارد.

برای آزمون این فرضیه از روش رگرسیون استفاده شده که نتایج در جدول زیر آمده است:

جدول ۲: تحلیل Anova و تعیین سطح معناداری مدل

مدل	میانگین مربعات	آماره F	Sig
تبیین شده (رگرسیون)	۰.۹۷۳	۲۶.۲۹	۰.۰۰۰
پس مانده	۰.۰۳۷		

با توجه به مقادیر آماره F و همچنین سطح معنی داری (sig < 0/05) جدول فوق نتیجه می گیریم که وجود رابطه در سطح اطمینان ۹۹٪ معنادار است. به عبارت دیگر بین عوامل بررسی شده و مهارت‌های ارتباط کلامی زنان خانه دار، رابطه معنی داری وجود دارد. بنابراین فرضیه صفر رد می شود و فرضیه محقق مورد تایید واقع می شود.

جدول ۳: ضرایب وزنی رگرسیونی

عوامل مدل	Bغیر استاندارد	Bاستاندارد	مقدار t	Sig
ضریب ثابت	۱/۶۲۰	-	۳/۷۰۱	۰/۰۰۰
مقابله کارآمد	۰/۲۶۳	۰/۳۳۷	۲/۶۷۱	۰/۰۰۰
مقابله ناکارآمد	۰/۰۹۹	۰/۱۴	۱/۵۵۰	۰/۲۳۰

در جدول فوق مقدار ضرائب وزنی هریک از متغیرها بر روی متغیر وابسته (بتاها) به تفکیک استاندارد شده و غیر استاندارد شده، مقدار آزمون t، سطح خطای مشاهده شده هر متغیر با متغیر وابسته منظور شده است. بر این اساس با توجه به مقدار ضریب مسیر (اثرات وزنی) استاندارد شده و همچنین مقادیر t نشان می‌دهد مولفه‌ها تاثیر خالص و معناداری بر مهارت‌های ارتباط کلامی زنان خانه‌دار دارند. لذا با توجه به این ضرایب اولاً می‌توان معادله رگرسیون متغیر مهارت‌های ارتباط کلامی زنان خانه‌دار را براساس متغیر مستقل مقابله کارآمد و مقدار ضریب ثابت بیان نمود و ثانیاً مقدار تاثیر هر یک از متغیر مستقل مقابله کارآمد را به ازای یک واحد تغییر در متغیر وابسته پیش‌بینی نمود.

فرضیه فرعی دوم: بین پذیرش اجتماعی با مهارت های ارتباط کلامی زنان خانه دار مراجعه کننده به خانه دار سرای محله منطقه ۱۴ شهر تهران رابطه وجود دارد.

آزمون متناسب، رگرسیون است که با توجه به نرمال بودن توزیع متغیرها می توان از روش‌های خطی چندگانه استفاده نمود.

[Downloaded from jnip.ir on 2026-11-07]

جدول ۴: برآورد خلاصه مدل رگرسیونی

ضریب تبیین	ضریب تبیین تعدیل یافته
۰/۵۶۳	۰/۵۱۱

جدول فوق به روابط بین کلیه عوامل با متغیر مهارت‌های ارتباط کلامی زنان، دلالت دارد. ضریب تبیین (تأثیر و پیش بینی) متغیرهای مستقل تقریبا معادل با ۰/۵۶ است و ضریب تبیین تعدیل یافته که مبتنی بر درجه آزادی متغیرها می باشد معادل با ۰/۵۱ است. به عبارت دیگر میزان تغییرات متغیر مهارت‌های ارتباط کلامی زنان براساس تاثیرات متغیرهای فوق معادل با ۰/۵۱ است (این مقدار، ضریب تقریباً متوسطی است) بنابراین ۵۱٪ تغییرات مهارت های ارتباط کلامی زنان توسط عوامل بررسی شده تبیین و پیش بینی می شود.

جدول ۵: تحلیل Anova و تعیین سطح معنی داری مدل

مدل	میانگین مربعات	آماره F	Sig
تبیین شده (رگرسیون)	۱.۱۵۹	۱۷.۰۴	۰.۰۰۰
پس مانده	۰.۰۶۸		

با توجه به مقادیر آماره F و همچنین سطح معنی داری (sig < 0/05) جدول فوق نتیجه می گیریم که وجود رابطه در سطح اطمینان ۹۹٪ معنادار است. به عبارت دیگر بین عوامل بررسی شده و متغیر (مهارت های ارتباط کلامی زنان) رابطه معنی داری وجود دارد. بنابراین فرضیه صفر رد می شود و فرضیه محقق مورد تایید واقع می شود.

جدول ۶: ضرایب وزنی رگرسیونی

عوامل مدل	Bغیر استاندارد	Bاستاندارد	مقدار t	Sig
ضریب ثابت	۰/۸۲۰	-	۳/۸۹۱	۰/۰۰۰
پذیرش اجتماعی	۰/۲۰۴	۰/۲۸۸	۷/۶۲۳	۰/۰۰۰

در جدول فوق مقدار ضرائب وزنی هریک از متغیرها بر روی متغیر وابسته (بتاها) به تفکیک استاندارد شده و غیر استاندارد شده، مقدار آزمون t، سطح خطای مشاهده شده هر متغیر با متغیر وابسته منظور شده است. بر این اساس با توجه به مقدار ضریب مسیر (اثرات وزنی) استاندارد شده و همچنین مقادیر t که نشان می دهد مولفه ها تاثیر خالص و معناداری بر مهارت های ارتباط کلامی زنان دارند. لذا با توجه به این ضرایب اولاً می توان معادله رگرسیون متغیر مهارت های ارتباط کلامی زنان را براساس پذیرش اجتماعی و مقدار ضریب ثابت بیان نمود و ثانیاً مقدار تاثیر پذیرش اجتماعی را به ازای یک واحد تغییر در متغیر وابسته پیش‌بینی نمود.

نتیجه‌گیری:

نتایج نشان داد که بین انواع سبک های مقابله ای و پذیرش اجتماعی با مهارت‌های ارتباط کلامی زنان خانه‌دار مراجعه‌کننده به سرای محله منطقه ۱۴ شهر تهران رابطه وجود دارد. این نتیجه از پژوهش با نتایج حاصل از پژوهش‌هایی همچون عنایتی‌فر و همکاران (۱۳۹۷)، شعبان زاده و همکاران (۱۳۹۲)، عسکری (۱۳۹۰) و عسگری و همکاران (۱۳۸۹) همسوست.

در تبیین نتیجه‌ی حاصل از پژوهش می‌توان گفت که یکی از مهمترین عوامل ایجاد کننده تنش‌های خانوادگی، نداشتن ارتباط کلامی مناسب در طول چندین سال زندگی مشترک در خانواده‌ها می‌باشد که به صورت یک معضل ناخواسته نهادینه شده و مکانیسم دفاعی مختلفی بوجود آورده است. حتی بدتر از آن، ترجیح دادن به سکوت و کم حرفی در خانواده منجر به عدم درک یکدیگر، افزایش طلاق عاطفی، افزایش پنهان کاری و غیره شده است. راهبردهای مقابله‌ای مؤثر باعث می‌شود که واکنش فرد به سطوح بالای تنیدگی کاهش یابد و آثار زیان‌بار آن تعدیل شود؛ همچنین، مهارت‌های مقابله ای موجب سازگاری و بروز رفتار مثبت و مفید در فرد می‌شود که این توانایی‌ها باعث سهولت در پذیرش مسئولیت‌های اجتماعی شده و

[Downloaded from jnip.ir on 2026-11-07]

فرد بدون لطمه زدن به خود و دیگران، با خواسته‌ها، انتظارات و مشکلات روزانه بویژه در روابط بین فردی به شکل مؤثری روبرو خواهد شد و در نتیجه درک درست از آن به بهبود مهارت ارتباط کلامی زنان خانه دار منجر می‌گردد. از طرف دیگر، همان‌گونه که سلامت روان شامل پذیرش خود می‌شود، پذیرش دیگران هم می‌تواند به سلامت اجتماعی بینجامد. افراد برخوردار از این بعد از سلامت، اجتماع را به صورت مجموعه‌ای کلی و عمومی درک می‌کنند که از افراد مختلف تشکیل شده است و به دیگران به عنوان افراد با ظرفیت و مهربان، اعتماد و اطمینان دارند و باور دارند که مردم می‌توانند ساعی و مؤثر باشند. این افراد دیدگاه مطلوبی دربارهٔ ماهیت انسان دارند و با دیگران احساس راحتی می‌کنند. پذیرش اجتماعی مصداق پذیرش از خود است. در پذیرش اجتماعی، فرد نگرش مثبت و احساس خوبی نسبت به خودش و زندگی گذشته اش دارد و با وجود ضعف‌ها و ناتوانایی‌هایی که دارد، همهٔ جنبه‌های خود را می‌پذیرد لذا ارتباط کلامی موثرتری با دیگران برقرار می‌کند.

از محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به عدم تعمیم‌پذیری نتایج به جامعه‌های بزرگتر اشاره کرد چرا که این مطالعه تنها بر روی تعداد معدودی از زنان خانه‌دار شهر تهران انجام گرفته است، همچنین استفاده از پرسشنامه‌های خودگزارشی به عنوان تنها ابزار برای گردآوری اطلاعات، می‌تواند نتایج پژوهش را به علت عدم توجه و دقت کافی در پاسخ به پرسش‌ها، نبود برداشت یکسان از پرسش‌های مربوط به متغیرهای پژوهش، احتمال اعمال اغراض شخصی نسبت به مسائل مطرح شده در پرسشنامه تحت تاثیر قرار دهد. با توجه به نتایج فوق، می‌توان عنوان نمود که سبک‌های مقابله‌ای و پذیرش اجتماعی با مهارت‌های ارتباطی کلامی زنان ارتباط دارد، بنابراین پیشنهاد می‌شود که گروه درمانی‌هایی با مبنای شناختی و فراشناختی برای ارتقای سطح سبک‌های مقابله‌ای کارآمد زنان خانه‌دار، در سرای محله‌ها به صورت گسترده برگزار گردد، همچنین ارگان‌های مربوط به حمایت از خانواده، با برگزاری دوره‌های آموزشی و یا جلسات گروهی، به ارتقای سطح پذیرش اجتماعی در زنان خانه‌دار پرداخته و به این طریق به افزایش مهارت‌های ارتباطی کلامی آنان کمک نمایند تا از این طریق، سطح کیفی زندگی در خانواده را ارتقا بخشند.

منابع

تقوائی نیا، علی .(۱۳۹۷). نقش تعدیل کنندهٔ سبک های مقابله ای در رابطهٔ بین سبک های دلبستگی با وسواس مرگ سالمندان، روانشناسی تحولی: روانشناسان ایرانی، ۴(۵۶)

ثمری، علی‌اکبر و لعلی‌فاز، احمد .(۱۳۸۴). مطالعه اثربخشی آموزش مهارت‌های زندگی بر استرس خانوادگی و پذیرش اجتماعی، اصول بهداشت روانی، ۷ (۲۵-۲۶): ۴۷-۵۵

حدادی، نگار، بدری، رحیم (۱۳۹۲). بررسی تأثیر آموزش مهارت‌های زندگی بر سبک‌های مقابله‌ای، آموزش و ارزشیابی، ۶(۲۱)

خطیب زنجانی، نازیلا و محرری، مهدی .(۱۳۹۱). بررسی میزان آگاهی پرستاران در ارتباط با مهارت ارتباط شفاهی موثر در سال ۱۳۸۹، مدیا، ۳(۱)

رئیسی، پوران؛ کلهر، روح‌الله و ازمل، محمد .(۱۳۸۸). همبستگی هوش هیجانی با مهارت‌های ارتباطی مدیران بیمارستان‌های آموزشی قزوین، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، ۱۳(۴)

شعبان زاده، افسانه؛ زارع بهرام آبادی، مهدی؛ حاتمی، حمیدرضا و زهراکار، کیانوش .(۱۳۹۲). بررسی رابطه میان سبک‌های مقابله با استرس و حمایت اجتماعی با کیفیت زندگی زنان سرپرست خانوار شهر تهران، زن و جامعه، ۴(۱۶)

شلانی، بیتا؛ علیمرادی، فریده و صادقی، سعید .(۱۳۹۶). رابطه سبک‌های مقابله با استرس و مهارت‌های اجتماعی با پرخاشگری در دانش‌آموزان دختر ناشنوا، علمی‌پژوهان، ۱۶(۴)

صدقی بوکانی، ناصر. (۱۳۸۴). رابطه ذهنیت فلسفی و هوش هیجانی مدیران با سلامت سازمانی مدارس شهرستان بوکان و مهاباد. پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات.

[Downloaded from jnip.ir on 2026-11-07]

عسکری، محسن .(۱۳۹۰). بررسی نظری مفهوم پذیرش اجتماعی به کمک نظریه‌های تحلیل رفتاری، اولین کنفرانس بین‌المللی دوچرخه شهری، تهران

عسگری، پرویز؛ احتشام‌زاده، پروین و پیرزمان، سهیلا .(۱۳۸۹). رابطه پذیرش اجتماعی و نقش جنسیتی (آندروژنی) با بهزیستی روانشناختی در دانشجویان دختر، زن و فرهنگ، ۲(۵)

علیزاده سامع، محمد. (۱۳۸۷). بررسی رابطه بین مهارت‌های ارتباطی مدیران و روحیه دبیران دبیرستان‌های شهرستان مراغه. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز

عنایتی‌فر، الهه؛ میری، محمدرضا؛ نوروزی، انسیه و حسینی، طیبه .(۱۳۹۷). بررسی وضعیت سلامت روان و مهارت های مقابله ای در زنان سرپرست خانوار شهر بیرجند، دانشور پزشکی، ۲۵(۱۳۵)

فریدی‌ثانی، معصومه .(۱۳۹۲). بررسی رابطه پذیرش اجتماعی با مهارت های اجتماعی بین دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی شبستر، مطالعات جامعه شناسی، ۵(۱۹)

گل‌پرور، محسن؛ حسن‌پور، فرشته و مهداد، علی .(۱۳۹۴). سبک‌های مقابله‌ای تعدیل‌کننده رابطه استرس با رفتارهای انحرافی، پژوهش‌های کاربردی روانشناختی، ۶(۲): ۱۱۹-۱۳۹

نوری، نرگس؛ معینی، بابک و کریمی شاهنجرینی، اکرم .(۱۳۹۴). بررسی رابطه بین هوش هیجانی و مهارت‌های ارتباطی دانش‌آموزان دبیرستانی شهر همدان بر مبنای تئوری حمایت اجتماعی، آموزش و سلامت جامعه، ۱(۳)

Carrasco, C., Alarcón, R., & Trianes, M. V. (2017). Social Adjustment and Cooperative Work in Primary Education: Teacher and Parent Perceptions. Revista de Psicodidáctica

Hoy, W. K., Tarter, C. J., & Kottkamp, R. B. (2000). Open schools/healthy schools: measurement organizational climate. E-book has been republished by writers, LTD.

Keyes, C, M. and Shapiro, A. (2004). Social Well-being IN The U.S. A Descriptive Epidemiology, Orville Brim

Keyes, C. L, M. (1998). Social well– being. Social Psychology Quarterly. 2, 121-140.

[Downloaded from jnip.ir on 2026-11-07]